

ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ

Το δίκιο

Την ιστορία που θα σας πω την έχω αφηγηθεί και στο παρελθόν, αλλά είναι πιο επίκαιρη τώρα παρά ποτέ. Μια φορά κι έναν καιρό, λοιπόν, στις αρχές της δεκαετίας του 1980, κάτι νεαρά παιδιά που ήταν μέλη του Ρήγα Φεραίου, της νεολαϊστικής οργάνωσης του ΚΚΕ εσωτερικού και βρέθηκαν για ένα διάστημα στη Λάρισα, είπαν να βάλουν ένα κεράκι να μεγαλώσει και να γίνει πιο αποτελεσματική η οργάνωση. Μια μέρα, ο καπετάνιος του ιππικού του ΕΛΑΣ,



ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΚΑΝΕΛΛΗ

Μίμης Μπουκουβάλας, αριστίνδην αρχηγός, τους φώναξε κραδαινώντας το δελτίο κυκλοφοριών της κομματικής εφημερίδας. Πουλούσε ένα φύλλο στη Ραψάνη, με τα καλά κρασιά, αλλά

ουδείς γνώριζε ποιος το έπαιρνε – «να μάθετε», είπε, «και να φτιάξουμε οργάνωση». Τα παιδιά πήγαν στο χωριό, που βρίσκεται στις υπώρειες της Οσσας, και βρήκαν το πρόσωπο που αγόραζε την εφημερίδα. Ήταν μια ηλικιωμένη κυρία. Τη συνάντησαν. Ήταν αναλαβή, δεν ήξερε να διαβάζει, αλλά την εφημερίδα, είπε, την αγόραζε ανελλιπώς. Το χρωστούσε στον άνδρα της. «Να την παίρνεις την εφημερίδα, λέει το δίκιο», της είχε πει πριν πεθάνει. Κι εκείνη τον αγαπούσε και υπάκουσε. Φυσικά, οργάνωση στη Ραψάνη δεν γίνε.

Το περιστατικό κρύβει συγκίνηση, είναι μια ιστορία αφιέρωσης. Καταρχάς, στο αγαπημένο πρόσωπο, την εντύπωση για το οποίο θα την αλλάξουν ή η λήθη ή ο θάνατος. Κατόπιν στις ιδέες που εκφράζει μια εφημερίδα. Βεβαίως, στη ζωή υπάρχουν μετακινήσεις. Αλλά εν προκειμένω, η ηλικιωμένη κυρία θα ήταν αφιερωμένη στην εφημερίδα μέχρι το τέλος, επειδή δεν ξέρει γράμματα και, άρα, εκείνη δεν μπορεί ούτε η ίδια να μετακινηθεί ούτε να καταλάβει μια πιθανή μετακίνηση της εφημερίδας.

Η αλήθεια είναι, πάντως, ότι η εφημερίδα εκείνη έγραφε όχι ακριβώς το δίκιο, αλλά τη θέση του κόμματος για τα πράγματα. Θέση διατυπωμένη με αξιοπρέπεια, η εφημερίδα σεβόταν τα δεδομένα της πραγματικότητας και τα καταχώριζε ως είχαν, συχνά έδινε χώρο σε απόψεις διαφορετικές, αλλά ζητούσε η διαφωνία να εκφράζεται πολιτισμένα με επιχειρήματα, κι επειδή εργαζόνταν εκεί μερικοί εγγράμματοι και απροκατάληπτοι άνθρωποι, οι μεγάλες χοντράδες ήταν σχεδόν αδύνατες – γίνονταν απλώς ανθρώπινα λάθη. Ήταν η εποχή που άπαξ και περνούσες, πιστορικά, από την εφημερίδα εκείνη, εύρισκες αμέσως δουλειά αλλού.

Τα χρόνια πέρασαν. Το κόμμα πέρασε, άλλα το διαδέχθηκαν, άλλαξαν πολλά. Η ηλικιωμένη της Ραψάνης, το πιθανότερο, δεν θα ζει. Αν ζούσε δεν θα καταλάβαινε ότι εκείνοι που «έγραφαν το δίκιο» σήμερα έχουν προσβληθεί από τους ιούς του φανατισμού, της άγαρμψης διαστρέβλωσης και της αγραμματοσύνης. Τα υπόλοιπα τα ξέρετε.



REUTERS / JASON LEE

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΛΕΙΠΕΙ ΣΕ ΑΔΕΙΑ

Χιλιάδες παιδιά πήραν μέρος στις γυμναστικές επιδείξεις Αϊλιάνγκ, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν φέτος στη Βόρεια Κορέα για την 60ή επέτειο από την εκκενδρία στον πόλεμο της Κορέας που διήρκεσε από το 1950 έως το 1953, όμως οι επίσημοι σταθεροί του σταδίου Κιμ Ιλ Σουνγκ δεν έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Άλλοι έδειξαν φανερά ότι βαριούνται, άλλοι χασμουριούνταν, ενώ δεν έλειψαν και εκείνοι που το έριξαν στον ύπνο...

ΤΡΙΤΗ ΑΠΟΨΗ

Ζητείται υπερβατικός Βενιζέλος

Η μοναδική ευκαιρία του ΠΑΣΟΚ να γίνει πόλος συγκρότησης ενός νέου Κέντρου

Η χώρα χρειάζεται σήμερα παρά ποτέ μια ουσιαστικά μεταρρυθμιστική σοσιαλδημοκρατική παράταξη που θα λειτουργήσει κατ' αρχάς ως σταθεροποιητικός ήλος του εκέφρονος πολιτικού συστήματος και θα διαμορφώσει τις αναγκαίες πολιτικές ως μελλοντική πειστική κυβερνητική πλειοψηφία. Οι ανένταχτοι και οι κινήσεις πολιτών του κεντρώου χώρου, οι σοβαροί ψηφοφόροι του ΠΑΣΟΚ, οι φυγόκεντρες, ασφυκτιούσες δυνάμεις της ΔΗΜΑΡ μετά την αυτοκαταστροφική πολιτική της στροφή, οι προβληματισμένοι από τον ανεξέλεγκτο λαϊκισμό και συντηχιασμό υποστηρικτές του ΣΥΡΙΖΑ προσδοκούν με αγωνία τη γένεση ενός νέου φορέα της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας. Οι έως τώρα προσπάθειες δυστυχώς απέβησαν άκαρπες. Η ΔΗΜΑΡ και η ηγεσία της αποδείχθηκαν κατώτερες των περιστάσεων ως κέντρο δημιουργίας του νέου αυτού φορέα.



ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΑ ΓΡΑΒΑΝΗ

Διαφαίνεται ότι, προς το παρόν, ο μόνος οργανωμένος πολιτικός χώρος που μπορεί να παίξει τον ρόλο του καταλύτη για τη δημιουργία του νέου φορέα της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας είναι το ΠΑΣΟΚ, ιδιαίτερα μετά την «ελάφρυνση» του από τους λαϊκιστές. Καλείται όμως ο πρόεδρος του να υπερβεί τον στενά κομματικό αρχηγικό του ρόλο. Η πολιτική διαδρομή του Βαγγέλη Βενιζέλου χαρακτηρίζεται από έντονες αντιφάσεις, όπως εξάλλου και η πολιτική στη χώρα. Ευφυής, με σημαντικό ακαδημαϊκό έργο σύμφωνα με τον «πρῦταν» του επιστημονικού του επιστητού, του αείμνηστου Δημήτρη Τσάτσου. Όμως και πολιτικά εσωστρεφής, με ισχυρές προσωπικές στρατηγικές, συνδέθηκε το όνομά του με συντηρητικές πολιτικές (νόμος περί ευθύνης υπουργών, αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια) ή ήταν στην ουσία αρνητικός

σε ουσιαστικές μεταρρυθμιστικές προσπάθειες (νόμος Διαμαντοπούλου για την Ανωτάτη Εκπαίδευση). Στην πρόσφατη ομιλία του στο ΙΣΤΑΜΕ επαναποθετήθηκε γι' αυτές τις πολιτικές. Βέβαια, στα χρόνια της κρίσης έδειξε πολιτική υπευθυνότητα σε δύσκολες συγκυρίες, υποστήριξε πολιτικά δύσκολες αποφάσεις, καίριες για την παραμονή της χώρας στο ευρώ, αναλαμβάνοντας τεράστιο πολιτικό κόστος.

Ο Βαγγέλης Βενιζέλος έχει εκ των συνθηκών τη μεγαλύτερη από όλους ευθύνη να μετατρέψει τη μεγάλη πρόκληση σε ιστορική ευκαιρία για τον μεσαίο χώρο, την πατρίδα και την ευρωπαϊκή της προοπτική. Ενώ καλείται να διατηρήσει σταθερή την παρούσα κυβέρνηση – μαζί και τη χώρα – έως τις επόμενες εθνικές εκλογές, καλείται ταυτόχρονα να συνεισφέρει καθοριστικά στην ανασυγκρότηση του χώρου μεταξύ ΝΔ και ΣΥΡΙΖΑ και τη δημιουργία του νέου φορέα της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας. Όπως έχει ήδη προταθεί, η διαδικασία για τη δημιουργία του νέου φορέα θα μπορούσε να συντονισθεί από μια επιτροπή προσωπικοτήτων του χώρου, προερχομένων από την πολιτική, την επιστήμη, την οικονομία, την τέχνη, οι οποίες θα δεσμεύονταν να μην συμμετάσχουν στα όργανά του. Η πρόκληση για συμμετοχή θα αφορά άτομα και όχι πολιτικούς φορείς ή κόμματα τα οποία θα συνεχίζουν την πορεία τους. Η επιτροπή θα αναλάμβανε τον συντονισμό της διαδικασίας προγραμματικής ανανέωσης για στρατηγικής σημασίας ζητήματα πολιτικής. Η πρώτη εκλογική παρουσία του νέου φορέα θα είναι οι ευρωεκλογές. Η διαδικασία αυτή δεν θα επηρεάσει τη λειτουργία της παρούσας κυβέρνησης. Αντίθετα, θα τη σταθεροποιήσει για όσο αυτό είναι απαραίτητο στη χώρα. Μετά τις ευρωεκλογές, τα κόμματα και οι κινήσεις που θα στηρίξουν το εγχείρημα θα αποφασίσουν την

αυτοδιάλυσή τους όταν κριθεί ότι αυτό είναι πλέον ώριμο, δίνοντας πλέον όλο τον πολιτικό χώρο στον νέο φορέα, στα πολιτικά όργανα και στην ηγεσία του.

Η δημόσια, ειλικρινής και έμπρακτη υποστήριξη του Βαγγέλη Βενιζέλου θα δώσει ουσιαστική δυναμική στην όλη προσπάθεια. Το μήνυμα κορυφής για συμμετοχή των μελών του ΠΑΣΟΚ θα κάνει τη διαφορά. Η πολιτική του αυτή κίνηση θα δώσει σε όλους, και περισσότερο στην κοινωνία, το μήνυμα ότι για την ανασύνταξη της πατρίδας για την έξοδο από την κρίση χρειάζονται προσωπικές υπερβάσεις και θυσιές. Το έμπρακτο πέρασμα από το εγώ στο εμείς θα

Η εναλλακτική λύση που διαφαίνεται είναι η επικράτηση των άκρων: του βίαιου, καταστροφικού λαϊκισμού και συντηχιασμού του παρελθόντος ή στο βάθος του χρόνου της λούμπεν και φασίζουσας ακροδεξιάς εκτροπής

είναι εξαιρετικά ισχυρό για όλους. Στους άλλους πολιτικούς του χώρου με σημαντικές προσωπικές πολιτικές διαδρομές θα λειτουργήσει ως παραδειγματικό κάλεσμα για μια νέα συλλογικότητα στην πολιτική, για ουσιαστική ανασύσταση και εκσυγχρονισμό του μεσαίου χώρου.

Ο πολιτικός χρόνος για την ίδρυση του νέου φορέα περιορίζεται διαρκώς. Η ευθύνη για τη μη πραγματοποίηση του εγχειρήματος είναι μεγάλη, διότι η εναλλακτική λύση που διαφαίνεται είναι η επικράτηση των άκρων: του βίαιου, καταστροφικού λαϊκισμού και συντηχιασμού του παρελθόντος ή στο βάθος του χρόνου της λούμπεν και φασίζουσας ακροδεξιάς εκτροπής. Μπορεί την υπέρτατη αυτή προσωπική υπέρβαση ο Βαγγέλης Βενιζέλος; Εάν ναι, θα γράψει Ιστορία.

Ο Αχιλλέας Γραβάνης είναι καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης